
Ingressos i despeses públiques

PID_00250019

Ana María Delgado García
Rafael Oliver Cuello

Temps mínim de dedicació recomanat: 4 hores

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement (BY) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya). La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/es/legalcode.ca>

Índex

1. Ingressos tributaris i preus públics.....	5
1.1. Activitat 2.1.1	6
1.2. Activitat 2.1.2	8
1.3. Activitat 2.1.3	10
2. Ingressos crediticis, patrimonials i monopolístics.....	13
2.1. Activitat 2.2.1	14
2.2. Activitat 2.2.2	16
2.3. Activitat 2.2.3	19
3. Despesa pública i pressupost.....	22
3.1. Activitat 2.3.1	23
3.2. Activitat 2.3.2	26
3.3. Activitat 2.3.3	28
4. El cicle pressupostari.....	31
4.1. Activitat 2.4.1	32
4.2. Activitat 2.4.2	35
4.3. Activitat 2.4.3	36

1. Ingressos tributaris i preus públics

		Activitats						
		Activitat 2.1.1						
Competències		 Capacitat d'anàlisi	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Resolució de problemes	 Treball autònom	
	Activitat 2.1.2							
		 Capacitat de síntesi	 Raonament crític	 Resolució de problemes	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Treball autònom
	Activitat 2.1.3							
	 Capacitat d'anàlisi	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Resolució de problemes	 Treball autònom		

Llegenda¹

(1) **Capacitat d'anàlisi:** habilitat per desintegrar en les seves diferents parts un determinat element tributari (una institució o figura jurídica, una norma, una sentència...), identificant les seves propietats i les relacions que s'estableixen entre elles.

 Capacitat de síntesi: destresa per compondre un determinat element tributari a partir de les seves parts integrants, fins i tot de forma diferent de l'element original.

 Raonament crític: pensament de forma independent i lliure de biaixos, avaluant i sospesant les dades per emetre un judici raonat en matèria tributària i permetre prendre decisions conseqüents.

 Comunicació escrita: habilitat lingüística que, després d'una planificació conceptual (generació d'idees en l'àmbit tributari a comunicar, organització de les mateixes i avaluació de la millor forma de comunicar-les), permet la seva translació per escrit.

 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària: utilització de diferents aplicacions i programes informàtics comuns en l'àmbit tributari, així com la navegació per Internet, a nivell d'usuari.

 Cerca d'informació: localització de les principals fonts i recursos en matèria tributària, especialment a través de la xarxa, i selecció de la informació que contenen.

 Resolució de problemes: solució d'una situació conflictiva o que planteja un desafiament que requereix, en molts casos, la presa de decisions en l'àmbit tributari.

 Treball autònom: desenvolupament de les diferents tasques d'aprenentatge de forma individual.

 Creativitat en l'àmbit de la fiscalitat: elaboració d'un resultat que prèviament no existia, a partir de l'aplicació de la normativa tributària, especialment en l'àmbit de la planificació fiscal.

1.1. Activitat 2.1.1

Activitats						
Activitat 2.1.1						
Competències						
	Capacitat d'anàlisi	Comunicació escrita	Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	Cerca d'informació	Resolució de problemes	Treball autònom

ENUNCIAT

En el marc de l'última reforma fiscal, l'Estat està buscant noves vies de finançament i, tenint en compte el desenvolupament del sector vitivinícola d'algunes regions espanyoles, pretén establir un tribut el fet imposable del qual consisteixi en la titularitat d'instal·lacions cellereres situades al territori nacional. Davant del possible establiment d'aquest tribut, es desitja conèixer la vostra opinió raonada respecte a les següents qüestions:

- De quina modalitat de tribut es tracta? Justifiqueu la vostra resposta.
- Si fos un impost, quines classificacions li serien d'aplicació?

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 29/1987, de 18 de desembre, de l'Impost sobre Successions i Donacions.
 - Reial Decret 1629/1991, de 8 de novembre, pel que s'aprova el Reglament de l'Impost sobre Successions i Donacions..

- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.
 - Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
 - Tresor Públic (www.tesoro.es).
 - Banc d'Espanya (www.bde.es).
 - Patrimoni Nacional (www.patrimonionacional.es).

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ²

⁽²⁾En el marc de l'última reforma fiscal, l'Estat està buscant noves vies de finançament i, tenint en compte el desenvolupament del sector vitivinícola d'algunes regions espanyoles, pretén establir un tribut el fet imposable del qual consisteixi en la titularitat d'instal·lacions cellereres situades al territori nacional. Davant del possible establiment d'aquest tribut, es desitja conèixer la vostra opinió raonada respecte a les següents qüestions:

a) De quina modalitat de tribut es tracta? Justifiqueu la vostra resposta.

De les tres modalitats de tribut que recull la LGT al seu article 2.2, taxes, contribucions especials i impostos, i tenint en compte la definició del fet imposable d'aquest supòsit: "*La titularitat d'instal·lacions cellereres*", no cap dubte que la modalitat de tribut és la **d'impost** de la lletra c) de l'esmentat precepte. En aquest supòsit, no es produeix cap tipus d'actuació administrativa que pogués donar lloc a l'exigència d'una taxa o d'una contribució especial, i si un fet imposable constituït per... *per negocis, actes o fets que posen de manifest la capacitat econòmica del contribuent*"; concretament, la titularitat d'instal·lacions cellereres, del que deriva una manifestació de capacitat econòmica per part del subjecte passiu, com és ser propietari o titular de les instal·lacions cellereres.

b) Si fos un impost, quines classificacions li serien d'aplicació?

Una vegada determinada la modalitat de tribut, a l'impost que grava la titularitat d'instal·lacions cellereres li són d'aplicació les següents classificacions:

- Des del punt de vista del seu **objecte**, estem davant d'un impost sobre el patrimoni, (titularitat de béns i drets de contingut econòmic).
- Des del punt de vista de la relació de l'obligat a pagar i el fet imposable, els impostos poden ser personals i reals, i en aquest supòsit l'impost és real ja que el seu fet imposable es definiria per referència a un element patrimonial (bodegues).
- Des del punt de vista de la relació que té l'obligació a pagar i la quantia del deute tributaria, els impostos poden ser subjectius i objectius. En aquest cas, serà la Llei i la forma de quantificar l'impost en la mateixa la que ens de la pista per determinar el seu caràcter, però en general els impostos reals solen ser objectius i que en conseqüència, no es tinguin en compte les circumstàncies personals de les instal·lacions cellereres.
- Des del punt de vista de la relació entre el subjecte que té l'obligació de pagar i altres subjectes en qui la llei fa recaure la càrrega de l'impost, els impostos poden ser directes i indirectes. Com l'impost d'aquest supòsit grava el patrimoni que és un manifestació directa de capacitat econòmica, i no existeix possibilitat de rescabalar-se traslladant la càrrega tributària a un tercer, és un impost directe.

- Finalment, tenint en compte la relació entre el fet imposable i l'element temporal de l'impost, els impostos poden ser periòdics i instantanis. Aquest impost que recau sobre les instal·lacions cellereres es pot configurar com un imposat diari, perquè la titularitat d'un patrimoni es pot prolongar en el temps, que es delimitarà a través del període impositiu i la data de meritació o de naixement de l'impost. El període impositiu pot coincidir amb l'any natural i la data de meritació o naixement de l'obligació tributària, es pot situar al començament o al final del període, l'1 de gener o el 31 de desembre.

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ³

- ⁽³⁾1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.
- 2) Lectura detallada del supòsit de fet: identificació dels fets, delimitació de les dates a efectes de determinar les qüestions jurídiques que es plantegen.
- 3) Qualificació tributària dels fets.
- 4) Determinació de la normativa aplicable.
- 5) Cerca, en el seu cas, de jurisprudència i doctrina administrativa aplicables al supòsit de fet plantejat.
- 6) Aplicació de la normativa als fets per respondre a les qüestions jurídiques plantejades en l'enunciat.

1.2. Activitat 2.1.2

Activitats							
Activitat 2.1.2							
Competències	 Capacitat de síntesi	 Raonament crític	 Resolució de problemes	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Treball autònom

ENUNCIAT

Juanito Allen, director de cine, vol rodar una escena de la seva pròxima pel·lícula comercial *Woody* a l'avinguda Diagonal de Barcelona i als jardins Cervantes. Per aquesta raó, ha sol·licitat a l'Ajuntament de Barcelona el permís corresponent per delimitar la vorera dreta, sentit muntanya, el dia 10 de març de 9 a 14 hores. Aquest acte i ús estarà sotmès a algun tribut o preu públic? Consulteu el web de l'Ajuntament de Barcelona i, si escau, indiqueu quina ordenança ho regula, i quin és el seu fonament jurídic.

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:

- Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.
 - Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
 - Tresor Públic (www.tesoro.es).
 - Banc d'Espanya (www.bde.es).
 - Patrimoni Nacional (www.patrimonionacional.es).

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ⁴

⁽⁴⁾Juanito Allen, director de cine, vol rodar una escena de la seva pròxima pel·lícula comercial *Woody* a l'avinguda Diagonal de Barcelona i als jardins Cervantes. Per aquesta raó, ha sol·licitat a l'Ajuntament de Barcelona el permís corresponent per delimitar la vorera dreta, sentit muntanya, el dia 10 de març de 9 a 14 hores. Aquest acte i ús estarà sotmès a algun tribut o preu públic? Consulteu el web de l'Ajuntament de Barcelona i, si escau, indiqueu quina ordenança ho regula, i quin és el seu fonament jurídic.

Per a accedir a la pàgina de l'Ajuntament de Barcelona, només cal que en qualsevol cercador d'Internet, per exemple el Google, introduïu la paraula "Ajuntament de Barcelona". L'enllaç és el següent: www.bcn.es.

Un cop a la pàgina principal podeu escollir l'idioma. A la pantalla inicial, a l'esquerra, heu de seleccionar l'opció "Normativa", i un cop a la pàgina corresponent, us apareix l'opció "Ordenances municipals", que són les que regulen els tributs concrets d'aquell ajuntament. A continuació us dona l'opció d'obrir les ordenances fiscals del 2008, i si hi accediu, us apareix una llista de les ordenances municipals, i dins de les que regulen les taxes trobem l'Ordenança fiscal 3.10, reguladora de les taxes per a la utilització privativa del domini públic municipal i la prestació d'altres serveis.

Aquest supòsit és un cas clar d'utilització privativa del domini públic, tal com disposa l'article 2.2.a LGT quan defineix la taxa. Per tant, no hi ha dubte que necessàriament l'Ajuntament de Barcelona únicament podia exigir una taxa en aquest cas.

La raó de la satisfacció d'aquesta taxa és que efectivament s'utilitza de manera exclusiva, en la mesura que a més s'exclou un ús comú dels ciutadans, un bé de domini públic municipal, en aquest cas un carrer i uns jardins públics, per a l'ús exclusiu d'un ciutadà particular i per a l'obtenció d'un benefici econòmic (pel·lícula comercial realitzada per un particular).

L'article 2 de l'Ordenança fiscal esmentada, quan determina el fet imposable d'aquesta taxa, manifesta que el constitueix la utilització privativa o l'aprofitament especial del bé de domini públic municipal, i la prestació de serveis de gestió municipal sobre el domini públic no estatal, sense que calgui acreditar la taxa, i amb independència de l'obligació de sol·licitar la llicència corresponent, en el cas de rodatge de pel·lícules que no tinguin una finalitat lucrativa. En aquest cas, hauran de demanar l'autorització corresponent a l'ajuntament, o la llicència, però no hauran de satisfer la taxa (exempció).

El cas exposat sí que està sotmès a la taxa perquè és una pel·lícula comercial, per tant, amb finalitats lucratives, i a més s'ha de sol·licitar prèviament una llicència administra-

tiva que ho autoritzi (si no es fa, pot donar lloc a l'expedient administratiu sancionador corresponent).

El reconeixement, en aquest cas obligació de pagament, ho és des que s'atorga la utilització privativa o l'aprofitament especial, segons l'article 6.

Finalment, i com a curiositat, l'article 5 de l'Ordenança esmentada, quan estableix la quantia de la quota tributària a l'hora de valorar l'aprofitament temporal de llocs i espais destinats a l'ús comú dels parcs, jardins i platges, valora com a espai de primera categoria, per tant més gravat, el roserar del parc de Cervantes.

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ⁵

⁽⁵⁾1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada de l'enunciat i de les qüestions que es plantegen.

3) Cerca de la normativa aplicable i d'altres recursos jurídics (jurisprudència o doctrina administrativa) en els principals enllaços d'interès en matèria tributària o en bases de dades jurídiques.

4) Interpretació de la normativa aplicable.

5) Aplicació de la normativa i de la resta de recursos en matèria tributària, realitzant algun comentari personal sobre la matèria suscitada raonant-ho jurídicament.

1.3. Activitat 2.1.3

Activitats						
Activitat 2.1.3						
Competències	 Capacitat d'anàlisi	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Resolució de problemes	 Treball autònom

ENUNCIAT

L'Ajuntament de Valdoncella ha decidit enjardinar una avinguda de la localitat i establir una sèrie d'instal·lacions esportives en ella, i considera que els ciutadans haurien de contribuir en les despeses que suposa aquesta obra pública.

a) Pot exigir una contribució especial al ciutadans de la població?

b) Finalment, i després del cobrament de la contribució, l'Ajuntament decideix no realitzar les obres primerament previstes i pretén aplicar la quantia de les contribucions especials recaptades per l'asfaltat d'aquella mateixa avinguda. Pot fer-ho? Quin és el fonament jurídic de la vostra resposta?

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.

- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.
 - Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
 - Tresor Públic (www.tesoro.es).
 - Banc d'Espanya (www.bde.es).
 - Patrimoni Nacional (www.patrimonionacional.es).

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ⁶

⁶L'Ajuntament de Valdoncella ha decidit enjardinar una avinguda de la localitat i establir una sèrie d'instal·lacions esportives en ella, i considera que els ciutadans haurien de contribuir en les despeses que suposa aquesta obra pública.

a) Pot exigir una contribució especial al ciutadans de la població?

En primer lloc, hem de tenir en compte el concepte de contribució especial recollit a l'article 2.2.b) de la LGT, que la defineix com el tribut el fet imposable del qual consisteix en l'obtenció per l'obligat tributari d'un benefici o un augment de valor dels seus béns com a conseqüència de la realització d'obres públiques o de l'establiment o ampliació de serveis públics.

En el present cas, es tracta de la realització d'una obra pública, l'enjardinament i creació d'instal·lacions esportives, que, a més, pot anar acompanyada de la prestació de serveis públics, així de serveis específics d'esports, cursos de desenvolupament d'activitats esportives, ...

Tanmateix, estem davant d'una corporació local, ajuntament, que està facultada a establir i exigir contribucions especials, així ho regulen el articles 28 a 37 del Reial Decret Legislatiu pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals (TRLRHL).

D'acord amb aquesta definició, els dos requisits imprescindibles per l'establiment d'una contribució especial són:

- existència d'una activitat administrativa destinada al proveïment de béns públics, i,
- l'obtenció d'un benefici especial per part del particular com a conseqüència de l'activitat administrativa.

Per tant, és indubtable que la realització d'aquestes obres produeixen un benefici general per tots els ciutadans de la població, però el gravamen tan sols es pot exigir a aquells als qui es produeixi un benefici especial, com a aquells ciutadans que viuen davant de l'avinguda, perquè el valor de les seves finques augmenta de valor al comptar amb l'obra (per exemple, perquè es valora més una zona amb equipaments i enjardinada que una zona descampada o que simplement es troba situada davant d'una via de circulació amb molts carrils).

b) Finalment, i després del cobrament de la contribució, l'Ajuntament decideix no realitzar les obres primerament previstes i pretén aplicar la quantia de les contribucions especials recaptades per l'asfaltat d'aquella mateixa avinguda. Pot fer-ho? Quin és el fonament jurídic de la vostra resposta?

No pot fer-ho. El fonament de dret que determina la resposta es troba a l'art. 29.3 TRLRHL, segons el qual "les quantitats recaptades per contribucions especials sols podran destinar-se a sufragar les despeses de l'obra o del servei per la raó de la qual s'haguessin exigit".

Per tant, encara que en el supòsit que es planteja en l'activitat s'està ponderant igualment per la corporació local la realització d'una obra pública, i malgrat que en principi pot generar també un benefici especial als mateixos subjectes (els obligats tributaris de la contribució especial primerament establerta), l'ajuntament no pot decidir canviar la destinació de la recaptació obtinguda. Haurà de tornar les quantitats obtingudes i, en el seu cas, podrà decidir si finança aquella obra, l'asfaltatge de l'avinguda, amb una nova contribució especial, creada per la corresponent nova ordenança municipal que compleixi els requisits legalment establerts i determinats en resoldre la primera qüestió d'aquesta activitat.

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ⁷

⁽⁷⁾1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada del supòsit de fet: identificació dels fets, delimitació de les dates a efectes de determinar les qüestions jurídiques que es plantegen.

3) Qualificació tributària dels fets.

4) Determinació de la normativa aplicable.

5) Cerca, en el seu cas, de jurisprudència i doctrina administrativa aplicables al supòsit de fet plantejat.

6) Aplicació de la normativa als fets per respondre a les qüestions jurídiques plantejades en l'enunciat.

2. Ingressos crediticis, patrimonials i monopolístics

		Activitats					
		Activitat 2.2.1					
Competències		 Capacitat d'anàlisi	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Resolució de problemes	 Treball autònom
	Activitat 2.2.2						
		 Capacitat de síntesi	 Comunicació escrita	 Resolució de problemes	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Treball autònom	
	Activitat 2.2.3						
	 Capacitat de síntesi	 Raonament crític	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Treball autònom	

Llegenda⁸

⁽⁸⁾ **Capacitat d'anàlisi:** habilitat per desintegrar en les seves diferents parts un determinat element tributari (una institució o figura jurídica, una norma, una sentència...), identificant les seves propietats i les relacions que s'estableixen entre elles.

 Capacitat de síntesi: destresa per compondre un determinat element tributari a partir de les seves parts integrants, fins i tot de forma diferent de l'element original.

 Raonament crític: pensament de forma independent i lliure de biaixos, avaluant i sospesant les dades per emetre un judici raonat en matèria tributària i permetre prendre decisions conseqüents.

 Comunicació escrita: habilitat lingüística que, després d'una planificació conceptual (generació d'idees en l'àmbit tributari a comunicar, organització de les mateixes i avaluació de la millor forma de comunicar-les), permet la seva translació per escrit.

 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària: utilització de diferents aplicacions i programes informàtics comuns en l'àmbit tributari, així com la navegació per Internet, a nivell d'usuari.

 Cerca d'informació: localització de les principals fonts i recursos en matèria tributària, especialment a través de la xarxa, i selecció de la informació que contenen.

Resolució de problemes: solució d'una situació conflictiva o que planteja un desafiament que requereix, en molts casos, la presa de decisions en l'àmbit tributari.

Treball autònom: desenvolupament de les diferents tasques d'aprenentatge de forma individual.

Creativitat en l'àmbit de la fiscalitat: elaboració d'un resultat que prèviament no existia, a partir de l'aplicació de la normativa tributària, especialment en l'àmbit de la planificació fiscal.

2.1. Activitat 2.2.1

Activitats						
Activitat 2.2.1						
Competències						
	Capacitat d'anàlisi	Comunicació escrita	Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	Cerca d'informació	Resolució de problemes	Treball autònom

ENUNCIAT

Al carrer Via Laietana de Barcelona hi ha un immoble propietat de la Generalitat de Catalunya on està situada la Delegació principal de la Conselleria d'Interior. Imaginem que aquesta seu és trasllada a un altre lloc i la Generalitat de Catalunya decideix desafectar l'immoble i vendre'l a un tercer.

- Quin tipus d'ingrés generaria aquesta venda?
- Es podria entendre que es tracta d'un ingrés extraordinari, o caldria qualificar-lo d'ordinari?

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.

- Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
- Tresor Públic (www.tesoro.es).
- Banc d'Espanya (www.bde.es).
- Patrimoni Nacional (www.patrimonionacional.es).

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ⁹

⁽⁹⁾Al carrer Via Laietana de Barcelona hi ha un immoble propietat de la Generalitat de Catalunya on està situada la Delegació principal de la Conselleria d'Interior. Imaginem que aquesta seu és trasllada a un altre lloc i la Generalitat de Catalunya decideix desafectar l'immoble i vendre'l a un tercer.

a) Quin tipus d'ingrés generaria aquesta venda?

Per poder qualificar, jurídicament, l'ingrés que genera la venda d'un immoble per un ens públic resulta imprescindible determinar la naturalesa jurídica del mateix, ja que segons es tracti d'un bé patrimonial o d'un bé de domini públic ens trobarem que la seva venda genera un ingrés públic de Dret Privat o bé un ingrés públic de Dret Públic, respectivament.

En termes generals, l'art. 339 del Codi Civil (en endavant CC) identifica com a béns de domini públic aquells que, essent de titularitat pública, estan destinats a l'ús públic –com ara camins, ports, platges o similars–, o bé estan destinats o afectats a un servei públic –cas de qualsevol edifici públic destinat a un servei públic, com ara cases consistorials, mercats, museus o hospitals–. Per contra, són béns patrimonials aquells béns que, essent de titularitat pública, no tenen la consideració de béns de domini públic (cfr. Art. 340 CC). Es tracta, per tant, de béns definits en un sentit negatiu en quant tindran aquesta consideració si no estan destinats a l'ús públic ni tampoc es troben afectats a cap servei públic.

En aquest context, podem dir que l'immoble propietat de la Generalitat de Catalunya és un bé patrimonial i no pas un bé de domini públic en tant en quant es tracta d'un bé que no està destinat a l'ús públic ni tampoc està afectat o destinat a un servei públic, donat que abans de la transmissió s'ha produït, precisament, la seva desafectació de la prestació dels serveis públics competència de la Conselleria d'Interior de la Generalitat de Catalunya.

En conseqüència, podem concloure que la venda d'un immoble per part d'un ens públic, en quant a bé patrimonial, genera un ingrés públic de Dret Privat. Diem que es tracta d'un ingrés públic perquè qui l'obté és, sempre, un ens públic i, a més, s'ha de destinar necessàriament al finançament de la despesa pública. Tanmateix, diem que es tracta d'un ingrés de Dret Privat ja que les normes que resulten aplicables són, en termes generals, les normes de Dret Privat, donat que l'ens públic obté aquests ingressos actuant com si fos un particular en els seus vincles i relacions amb els ciutadans. Aquest fet té, a l'hora, importants conseqüències jurídiques donat que en l'obtenció d'aquest tipus d'ingrés l'ens públic no es veu cobert de les prerrogatives que gaudeix com a tal ens públic i, per tant, en cas d'impagament per part del deutor no podrà exercir, per exemple, el seu privilegi d'autotutela executiva. Així, si una vegada formalitzada la venda del bé immoble el comprador no satisfà el preu estipulat, l'Administració autonòmica no podrà procedir a l'execució forçosa del patrimoni del deutor, sinó que haurà de recórrer als Tribunals de Justícia per fer efectiu el seu crèdit, com ho hauria de fer qualsevol ciutadà.

Finalment, pel que es refereix a la normativa aplicable, cal tenir en compte, per una banda, el règim general previst a la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques (en endavant LPAP) i, per altra, donat que en el cas que estudiem es tracta d'un bé patrimonial titularitat de la Comunitat Autònoma,

b) Es podria entendre que es tracta d'un ingrés extraordinari, o caldria qualificar-lo d'ordinari?

En termes generals, quan parlem d'un ingrés ordinari estem fent referència als ingressos que s'obtenen de manera periòdica, recurrent i previsible. En aquest context, es tracta d'ingressos que una vegada establerts són incorporats a les arques de l'Estat de manera continuada i normal sense que calgui una decisió particular de l'ens públic cada vegada es vol que dur a terme. En aquest sentit, les normes que regulen els ingressos ordinaris són normes que tenen un caràcter continu i permanent, tenen una vocació de vigència indefinida dins del nostre ordenament jurídic.

Per contra, els ingressos extraordinaris són ingressos obtinguts de manera no periòdica i no recurrent i tenen un caràcter discontinu pel que fa al fet que sempre comporten una decisió particular de l'ens públic sobre la seva realització i quantia. Aquests ingressos no s'estableixen amb la finalitat de ser una font contínua i permanent d'ingressos, sinó que cada vegada que es volen obtenir cal una decisió particular sobre la seva realització i import.

Amb caràcter general, els ingressos derivats de la renda són ingressos de caràcter ordinari, mentre que els derivats del patrimoni tenen caràcter extraordinari, malgrat que aquesta consideració admet excepcions.

En aquest context, es podria afirmar que els ingressos obtinguts per la Junta de Castella i Lleó amb la venda d'un immoble són un ingrés de caràcter extraordinari, ja que es tracta d'un ingrés derivat del patrimoni i aquesta venda ha requerit una decisió particular de l'ens públic sobre la seva realització i respecte de l'import que s'ha exigít. Tanmateix, si tenim en compte la seva regularitat o continuïtat cal admetre, com ha destacat Ferreiro Lapatza, que quan la venda de béns patrimonials deriva de la gestió normal i habitual del patrimoni de l'ens públic l'ingrés que es genera té caràcter ordinari. Així, només quan es tracti d'una operació que pel volum o la importància afecti el patrimoni de l'ens públic en relació amb la seva pròpia existència podrem entendre que es tracta d'un ingrés de caràcter extraordinari.

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ¹⁰

⁽¹⁰⁾ 1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada del supòsit de fet: identificació dels fets, delimitació de les dates a efectes de determinar les qüestions jurídiques que es plantegen.

3) Qualificació tributària dels fets.

4) Determinació de la normativa aplicable.

5) Cerca, en el seu cas, de jurisprudència i doctrina administrativa aplicables al supòsit de fet plantejat.

6) Aplicació de la normativa als fets per respondre a les qüestions jurídiques plantejades en l'enunciat.

2.2. Activitat 2.2.2

Activitats					
Activitat 2.2.2					
Competències	 Capacitat de síntesi	 Comunicació escrita	 Resolució de problemes	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Treball autònom

ENUNCIAT

Completeu els espais buits de la següent taula. A la primera columna cal assignar el tipus d'ingrés públic a què pot donar lloc la situació descrita a la columna tercera, i a la segona columna el concepte i regulació del corresponent ingrés públic.

Tipus d'ingrés públic	Concepte i regulació	Exemple
		Emissió de lletres del Tresor per l'Estat.
		La instal·lació d'una bastida pels propietaris d'un habitatge en una via pública.
Ingrés públic de dret privat de caràcter patrimonial		
	Ingrés públic de caràcter tributari el fet imposable del qual consisteix en la prestació d'un servei o la realització d'activitats en règim de dret públic que es refereixin, afectin o beneficiïn de manera particular l'obligat tributari, quan els serveis o activitats no siguin de sol·licitud o recepció voluntària dels obligats tributaris o no siguin prestats o realitzats pel sector privat. Article 2.2.a LGT; article 6 de la Llei 8/1989, de taxes i preus; article 7 de la LOFCA, i article 20.2 del TRLHL.	
		La contraprestació satisfeta per acudir a un taller municipal de pintura a la ciutat de Conca, quan hi ha centres privats que presten el mateix servei a la localitat.
		L'ampliació del servei municipal de depuració d'aigües residuals en un municipi.
Ingrés públic percebut amb motiu d'operacions de crèdit		
		Els ingressos derivats de la venda d'uns títols valors negociats en un mercat oficial per una persona física.

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.

- Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
- Tresor Públic (www.tesoro.es).
- Banc d'Espanya (www.bde.es).
- Patrimoni Nacional (www.patrimonionacional.es).

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ¹¹

⁽¹¹⁾Completeu els espais buits de la següent taula. A la primera columna cal assenyalar el tipus d'ingrés públic a què pot donar lloc la situació descrita a la columna tercera, i a la segona columna el concepte i regulació del corresponent ingrés públic.

Tipus d'ingrés públic	Concepte i regulació	Exemple
Deute públic , ingrés públic de tipus creditici	Els capitals agafats a préstec per l'Estat que donen lloc a ingressos públics, amb l'obligació consegüent de l'Estat de restituir els capitals en un moment determinat, a més d'abonar els interessos pactats (article 92 de la Llei general pressupostària).	Emissió de lletres del Tresor per l'Estat.
Taxa , ingrés públic de caràcter tributari	Ingrés públic de dret públic i de caràcter tributari el fet imposable del qual consisteix en la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic pel sol·licitant. Article 2.2.a LGT; article 6 de la Llei 8/1989, de taxes i preus; article 7 de la LOFCA, i article 20.2 del TRLHL.	La instal·lació d'una bastida pels propietaris d'un habitatge en una via pública.
Ingrés públic de dret privat de caràcter patrimonial	Ingrés públic de dret privat que procedeix de l'explotació o alienació de béns patrimonials dels ens públics. Articles 7.1 i 108.1 de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, de patrimoni de les administracions públiques.	Ingressos procedents del lloguer a una entitat bancària d'un palauet propietat del Ministeri de Cultura.
Taxa , ingrés públic de caràcter tributari	Ingrés públic de caràcter tributari el fet imposable del qual consisteix en la prestació d'un servei o la realització d'activitats en règim de dret públic que es refereixin, afectin o beneficiïn de manera particular l'obligat tributari, quan els serveis o activitats no siguin de sol·licitud o recepció voluntària dels obligats tributaris o no siguin prestats o realitzats pel sector privat. Article 2.2.a LGT; article 6 de la Llei 8/1989, de taxes i preus; article 7 de la LOFCA, i article 20.2 del TRLHL.	La instal·lació per part d'un ajuntament d'un microxip a un gos.
Impost , ingrés públic de caràcter tributari	Tributs exigits sense contraprestació el fet imposable dels quals està constituït per negocis, actes o fets que posen de manifest la capacitat econòmica del contribuent. Article 2.2.c LGT.	La titularitat d'un nau industrial per un empresari.

Tipus d'ingrés públic	Concepte i regulació	Exemple
Preu públic , ingrés públic de dret públic	Tindran la consideració de preus públics les contraprestacions pecuniàries que se satisfacin per la prestació de serveis o la realització d'activitats efectuades en règim de dret públic quan, encara que el sector privat presti també aquests serveis o activitats, siguin de sol·licitud voluntària dels administrats. Article 24 de la Llei de taxes i preus públics.	La contraprestació satisfeta per acudir a un taller municipal de pintura a la ciutat de Conca, quan hi ha centres privats que presten el mateix servei a la localitat.
Contribució especial , ingrés públic de dret públic	Tributs el fet imposable dels quals consisteix en l'obtenció per l'obligat tributari d'un benefici o d'un augment de valor dels seus béns com a conseqüència de la realització d'obres públiques o de l'establiment o ampliació de serveis públics. Article 2.2.b LGT i article 28 TRLHL.	L'ampliació del servei municipal de depuració d'aigües residuals en un municipi.
Ingrés públic percebut amb motiu d'operacions de crèdit	Ingressos provinents d'una operació de crèdit que no té com a objectiu directe i immediat obtenir ingressos públics, sinó fer possible que d'altres aconseguixin recursos crediticis per complir les seves finalitats pròpies. Article 117 de la Llei general presupostària.	Ingressos procedents d'un aval atorgat per l'Estat a una empresa naviliera.
Impost , ingrés públic de caràcter tributari	Tributs exigits sense contraprestació el fet imposable dels quals està constituït per negocis, actes o fets que posen de manifest la capacitat econòmica del contribuent. Article 2.2.c LGT.	Els ingressos derivats de la venda d'uns títols valor negociats en un mercat oficial per una persona física.

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ¹²

⁽¹²⁾1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada del supòsit de fet: identificació dels fets, delimitació de les dates a efectes de determinar les qüestions jurídiques que es plantegen.

3) Qualificació tributària dels fets.

4) Determinació de la normativa aplicable.

5) Aplicació de la normativa als fets per respondre a les qüestions jurídiques plantejades en l'enunciat i poder completar la taula.

2.3. Activitat 2.2.3

Activitats						
Activitat 2.2.3						
Competències	 Capacitat de síntesi	 Raonament crític	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Treball autònom

ENUNCIAT

La Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2010 disposa el límit màxim d'endeutament públic. Quin és aquest límit? Creieu que es respecta la reserva de llei establerta en l'article 135 CE? Per fer aquesta activitat, tingueu en compte com i on s'estableixen les condicions concretes de cada emissió de deute (tipus d'interès, termini d'amortització, etc.). Per a això, us pot servir la informació proporcionada al web del Tresor Públic (www.tesoro.es).

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.
 - Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
 - Tresor Públic (www.tesoro.es).
 - Banc d'Espanya (www.bde.es).
 - Patrimoni Nacional (www.patrimonionacional.es).

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ¹³

⁽¹³⁾La Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2010 disposa el límit màxim d'endeutament públic. Quin és aquest límit? Creieu que es respecta la reserva de llei establerta en l'article 135 CE? Per fer aquesta activitat, tingueu en compte com i on s'estableixen les condicions concretes de cada emissió de deute (tipus d'interès, termini d'amortització, etc.). Per a això, us pot servir la informació proporcionada al web del Tresor Públic (www.tesoro.es).

L'article 50 de la Llei de pressupostos generals de l'Estat per al 2010 estableix l'autorització legal perquè el Govern pugui emetre deute públic. Aquesta previsió legal respon a la reserva constitucional de llei establerta en l'article 135.1 CE, precepte segons el qual "el Govern ha d'estar autoritzat per Llei per emetre deute públic o contreure crèdit". Per tant, és necessària una autorització legal prèvia i, encara que la Constitució no determina en quina llei s'ha d'establir, a la pràctica l'esmentada autorització es conté anualment en la Llei de pressupostos.

En particular, l'article 50 LPGE 2010 disposa el següent: "1. S'autoritza el Ministeri d'Economia i Hisenda perquè incrementi el deute de l'Estat, amb la limitació que el saldo viu a 31 de desembre de l'any 2010 no superi el saldo corresponent a 1 de gener de 2010 en més de 78.135.978,85 milers d'euros". Com veiem, l'autorització al Govern es dirigeix

concretament al Ministeri d'Economia i Hisenda, i permet que incrementi el deute de l'Estat durant l'any 2010, dins del límit màxim establert en l'autorització legal.

Doncs bé, el contingut d'aquesta autorització legal (que es limita a fixar l'import màxim d'endeutament) posa de manifest que la reserva constitucional de llei en matèria de deute públic (art. 135.1 CE) està absolutament relativitzada. Gairebé totes les decisions rellevants sobre les condicions del deute (exceptuant el volum màxim anual d'endeutament), les adopta el poder executiu i no el legislador. Això permet afirmar que hi ha una deslegalització en matèria de deute públic, tal com reflecteix el mateix règim jurídic regulat en els articles 94 i 98 de la Llei general pressupostària.

Encara més, ni tan sols no és el Govern qui fixa les condicions essencials del deute públic, ja que aquest es limita a establir la creació de deute mitjançant un decret i a autoritzar el Ministeri d'Economia i Hisenda a emetre el deute (art. 98 LGP). Tampoc no és el Ministeri d'Economia i Hisenda el que estableix les condicions de l'emissió, ja que delega aquestes facultats, de manera ordinària, en la Direcció General del Tresor i Política Financera (art. 98 LGP). En definitiva, les emissions de deute es fan actualment mitjançant simples resolucions administratives de la Direcció General del Tresor i Política Financera, que actua per delegació del Ministeri d'Economia i Hisenda, i que fixen totes les condicions essencials de l'emissió, en particular, qüestions tan decisives com el termini d'amortització i el tipus d'interès del deute (art. 98 i 99 LGP).

Si accedim al web del Tresor Públic (www.tesoro.es), en l'apartat de "Legislació i política financera", podem comprovar que les emissions de deute públic s'aproven per resolucions de la Direcció General del Tresor i Política Financera (consulteu les resolucions de 22 de gener, 27 de gener i 22 de febrer de 2010, entre les més recents) i en les esmentades resolucions es fixen les condicions de cada emissió concreta de deute (classe de deute emès, tipus d'interès, termini d'amortització, etc.).

Això significa que els elements essencials del deute (que determinen la càrrega financera de l'ens públic emissor i, per tant, la despesa pública futura) es fixen sense la intervenció del poder legislatiu, deixant pràcticament buida de contingut la reserva constitucional de llei prevista en l'article 135 CE. En altres paraules, l'òrgan i l'instrument jurídic mitjançant el qual es fixen les condicions essencials del deute públic posen de manifest que no es respecta la reserva de llei en aquesta matèria, atès que es determina, sense intervenció del legislador, la càrrega financera que hauran de suportar les generacions futures. En la mesura que afecta l'ingrés i també la despesa pública, sembla evident que no solament el volum màxim d'endeutament, sinó també el termini d'amortització del deute i el tipus d'interès a pagar, atès que condicionen la despesa futura, haurien d'estar previstos en la Llei, per complir així l'exigència constitucional de reserva de llei en aquesta matèria.

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ¹⁴

⁽¹⁴⁾ 1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada de l'enunciat i de les qüestions que es plantegen.

3) Cerca de la normativa aplicable i d'altres recursos jurídics (jurisprudència o doctrina administrativa) en els principals enllaços d'interès en matèria tributària o en bases de dades jurídiques.

4) Interpretació de la normativa aplicable.

5) Aplicació de la normativa i de la resta de recursos en matèria tributària, realitzant algun comentari personal sobre la matèria suscitada raonant-ho jurídicament.

3. Despesa pública i pressupost

Activitats							
Activitat 2.3.1							
Competències	 Capacitat de síntesi	 Raonament crític	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Treball autònom	
	Activitat 2.3.2						
	 Capacitat de síntesi	 Raonament crític	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Treball autònom	 Creativitat en l'àmbit de la fiscalitat
	Activitat 2.3.3						
 Capacitat de síntesi	 Raonament crític	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Treball autònom		

Llegenda¹⁵

(15) **Capacitat d'anàlisi:** habilitat per desintegrar en les seves diferents parts un determinat element tributari (una institució o figura jurídica, una norma, una sentència...), identificant les seves propietats i les relacions que s'estableixen entre elles.

 Capacitat de síntesi: destresa per compondre un determinat element tributari a partir de les seves parts integrants, fins i tot de forma diferent de l'element original.

 Raonament crític: pensament de forma independent i lliure de biaixos, avaluant i sospesant les dades per emetre un judici raonat en matèria tributària i permetre prendre decisions conseqüents.

 Comunicació escrita: habilitat lingüística que, després d'una planificació conceptual (generació d'idees en l'àmbit tributari a comunicar, organització de les mateixes i avaluació de la millor forma de comunicar-les), permet la seva translació per escrit.

 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària: utilització de diferents aplicacions i programes informàtics comuns en l'àmbit tributari, així com la navegació per Internet, a nivell d'usuari.

 Cerca d'informació: localització de les principals fonts i recursos en matèria tributària, especialment a través de la xarxa, i selecció de la informació que contenen.

 Resolució de problemes: solució d'una situació conflictiva o que planteja un desafiament que requereix, en molts casos, la presa de decisions en l'àmbit tributari.

 Treball autònom: desenvolupament de les diferents tasques d'aprenentatge de forma individual.

 Creativitat en l'àmbit de la fiscalitat: elaboració d'un resultat que prèviament no existia, a partir de l'aplicació de la normativa tributària, especialment en l'àmbit de la planificació fiscal.

3.1. Activitat 2.3.1

Activitats						
Activitat 2.3.1						
Competències						
	Capacitat de síntesi	Raonament crític	Comunicació escrita	Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	Cerca d'informació	Treball autònom

ENUNCIAT

Busqueu al web del Ministeri d'Economia i Hisenda l'apartat corresponent als pressupostos generals de l'Estat per al 2010 per identificar, en funció dels diferents criteris de classificació de les despeses, el crèdit pressupostari següent: 17.38; 453-B; 22601, i indiqueu la quantia que s'hi preveu. Igualment, localitzeu, dins de les memòries d'objectius del sector, la corresponent al programa en el qual hi ha inclòs el crèdit assenyalat, i destaqueu el concepte i els elements fonamentals d'un programa pressupostari.

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària.
 - Reial Decret Legislatiu 2/2007, de 28 de desembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General d'Estabilitat Pressupostària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.

- Ministeri d'Economia i Hisenda (www.meh.es): Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat.
- Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.
- Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
- Tribunal de Comptes (www.tcu.es)

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ¹⁶

⁽¹⁶⁾Busqueu al web del Ministeri d'Economia i Hisenda l'apartat corresponent als pressupostos generals de l'Estat per al 2010 per identificar, en funció dels diferents criteris de classificació de les despeses, el crèdit pressupostari següent: 17.38; 453-B; 22601, i indiqueu la quantia que s'hi preveu. Igualment, localitzeu, dins de les memòries d'objectius del sector, la corresponent al programa en el qual hi ha inclòs el crèdit assenyalat, i destaqueu el concepte i els elements fonamentals d'un programa pressupostari.

1. Identificació del crèdit pressupostari 17.38; 453-B, 22601

L'article 35.1 de la LGP indica que "són crèdits pressupostaris cada una de les assignacions individualitzades de despesa que figuren en els pressupostos dels òrgans i entitats a què es refereix l'article 33.1.a d'aquesta Llei, posades a disposició dels centres gestors per a la cobertura de les necessitats per a les quals hagin estat aprovats. La seva especificació serà determinada, d'acord amb l'agrupació orgànica, per programes, i econòmica que en cada cas correspongui, d'acord amb el que estableixen els articles 40, 43 i 44 d'aquesta Llei, sens perjudici dels desglossaments necessaris als efectes de la comptabilització adequada de la seva execució".

Per a identificar aquest crèdit del pressupost de despeses és necessari saber que l'article 39 de la LGP disposa que l'estructura dels pressupostos generals de l'Estat la determinarà el Ministeri d'Economia i Hisenda, d'acord amb el que disposa la LGP i tenint en compte l'organització del sector públic estatal, la naturalesa econòmica dels ingressos i de les despeses i les finalitats o objectius que es pretengui aconseguir. Per tant, l'estructura dels PGE és fixada anualment pel Ministeri d'Economia i Hisenda en una Ordre ministerial per la qual es dicten instruccions per a l'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat de l'any següent, en la qual es concreten per a aquest exercici els criteris generals de classificació dels estats de despeses, tal com es reflecteix en el quadre inclòs en la GES 1:

Classificació orgànica:

Segons el centre gestor executor: secció: (2 dígits); servei: (2 dígits).

Classificació econòmica:

Segons la naturalesa econòmica o destinació: capítols (1 dígit), articles (2 dígits), conceptes (3 dígits) i subconceptes (4 dígits).

Classificació funcional i per programes:

Segons l'objectiu o finalitat de la despesa: àrees de despesa (1 dígit); polítiques de despesa (2 dígits); grups de programes (3 dígits), i programes (4 dígits més lletra).

Els criteris exposats d'estructuració dels estats de despeses es combinen, de manera que s'identifiquen començant pels dígits de la seva classificació orgànica, seguint pels de la seva classificació per programes i conclouent amb els de la seva classificació econòmica.

Al web del Ministeri d'Economia i Hisenda (www.meh.es), dins de la secció "Àrees temàtiques", s'ha d'accedir a l'apartat "Pressupostos generals de l'Estat". Un cop estem dins d'aquest apartat, s'ha d'anar a l'apartat "Pressupostos generals de l'any en curs" i localitzar el crèdit de què es tracta a "Pressupostos generals de l'Estat aprovats per al 2009. Sèrie vermella. Despeses. Pressupostos per programes i memòries d'objectius". Com a suport, es poden consultar tant l'Ordre d'elaboració dels pressupostos generals de l'Estat per al

2010 com el Llibre blau 2009, on es desenvolupen i codifiquen els criteris d'estructura de les despeses, inclosos a la mateixa pàgina web del Ministeri.

Un cop obert el pressupost de despeses, veiem fàcilment que la secció 17 correspon al Ministeri de Foment, en l'estat de despeses del qual hem d'entrar. En aquest Ministeri anem al seu pressupost per programes i obrim l'estat de despeses, clicant en el programa de què es tracta (453-B), i obtenim així el pressupost complet, que ens permet identificar el crèdit:

- Classificació orgànica: 17.38
 - Secció 17: Ministeri de Foment
 - Servei 38: Direcció General de Carreteres
- Classificació funcional i per programes: 453-B
 - Àrea de despesa 4: actuacions de caràcter econòmic
 - Política de despesa 45: infraestructures
 - Grup de programes 453: infraestructures del transport terrestre
 - Programa 453-B: creació d'infraestructura de carreteres
- Classificació econòmica de la despesa: 22601
 - Capítol 2: despeses corrents en béns i serveis
 - Article 22: material, subministraments i altres
 - Concepte 226: despeses diverses
 - Subconcepte 226.01: atencions protocol·làries i representatives

El crèdit exposat té assignada una quantitat màxima de despesa de 2,34 milers d'euros, és a dir, de 2.340 euros. Per tant, la Direcció General de Carreteres del Ministeri de Foment, en l'àmbit del programa de creació d'infraestructura de carreteres, podrà gastar com a màxim 2.340 euros en atencions protocol·làries i representatives en l'exercici 2010.

2. Concepte i elements fonamentals d'un programa pressupostari

En aquest cas, hem de seguir el mateix procediment exposat, només que, en obrir el pressupost de la secció 17, Ministeri de Foment, cal anar a la carpeta anomenada "Memòria d'objectius dels programes del sector", clicar a "Descripció dels programes del sector", i, finalment, triar el programa "453-B" i obrir el pdf "Descripció del programa".

Començant pel concepte de programa pressupostari, l'article 35.4 de la LGP estableix: "Constitueix un programa de despesa del pressupost anual el conjunt de crèdits que, per a l'assoliment dels objectius anuals que aquest estableixi, es posen a disposició del gestor responsable de la seva execució. Constitueixen la concreció anual dels programes pressupostaris de caràcter plurianual. La comprovació del grau de compliment d'un programa pressupostari s'efectuarà en funció dels resultats quan aquests siguin mesurables i identificables. Quan els resultats no siguin mesurables l'efectivitat del programa es farà mitjançant indicadors que permetin el seu mesurament indirecte".

En funció del que s'ha dit abans, i de la consulta del programa pressupostari 453-B, podem extrapolar els elements fonamentals de tot programa pressupostari:

- Descripció i finalitats del programa
- Activitats que cal dur a terme per a la seva consecució
- Òrgans encarregats de la seva execució
- Objectius i indicadors de seguiment

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ¹⁷

⁽¹⁷⁾1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada de l'enunciat i de les qüestions que es plantegen.

3) Cerca de la normativa aplicable i d'altres recursos jurídics (jurisprudència o doctrina administrativa) en els principals enllaços d'interès en matèria tributària o en bases de dades jurídiques.

4) Interpretació de la normativa aplicable.

5) Aplicació de la normativa i de la resta de recursos en matèria tributària, realitzant algun comentari personal sobre la matèria suscitada raonant-ho jurídicament.

3.2. Activitat 2.3.2

Activitats							
Activitat 2.3.2							
Competències	 Capacitat de síntesi	 Raonament crític	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Treball autònom	 Creativitat en l'àmbit de la fiscalitat

ENUNCIAT

Busqueu al web del Ministeri d'Economia i Hisenda la Llei de pressupostos generals de l'Estat (LPGE) per a l'any 2010. Expliqueu quins són els criteris de classificació de la despesa pública regulats a la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària (LGP) i poseu un exemple concret de cada un amb relació a la LPGE per a l'any 2010. Indiqueu també on es troben establerts (tingueu en compte tant l'articulat de la Llei com la documentació complementària).

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària.
 - Reial Decret Legislatiu 2/2007, de 28 de desembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General d'Estabilitat Pressupostària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Ministeri d'Economia i Hisenda (www.meh.es): Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat.
 - Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.
 - Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
 - Tribunal de Comptes (www.tcu.es)

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ¹⁸

⁽¹⁸⁾Busqueu a la pàgina web del Ministeri d'Economia i Hisenda la Llei de pressupostos generals de l'Estat (LPGE) per a l'any 2010. Expliqueu quins són els criteris de classificació de la despesa pública regulats a la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària (LGP) i poseu un exemple concret de cada un amb relació a la LPGE per a l'any 2010. Indiqueu també on es troben establerts (tingueu en compte tant l'articulat de la Llei com la documentació complementària).

Al web del Ministeri d'Economia i Hisenda (www.meh.es), des del marge esquerre es pot accedir a diferents "Àrees temàtiques", entre elles la de "Pressupostos generals de l'Estat" i, dins d'aquesta, als "Pressupostos generals de l'Estat de l'any en curs". La Llei de pressupostos generals de l'Estat (LPGE) per a l'any 2010 és la Llei 26/2009, de 23 de desembre (publicada en el BOE de 24 de desembre de 2009).

Els estats de despeses i els estats d'ingressos del pressupost s'estructuren atenent diferents criteris de classificació, regulats respectivament en els articles 40 i 41 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària (LGP). Pel que fa a la classificació de les despeses públiques, els criteris regulats a la LGP són els següents (seguim l'ordre de regulació establert en l'article 40 LGP):

1) Criteri **orgànic** o administratiu (art. 40.1.a LGP). En virtut d'aquest criteri, els crèdits pressupostaris s'ordenen en funció dels crèdits assignats a cada organisme (en particular, a cada centre gestor de despesa pública dels diferents òrgans amb dotació diferenciada en els pressupostos, l'Administració general de l'Estat, els seus organismes autònoms, entitats de la Seguretat Social i altres entitats, segons correspongui). Aquesta classificació orgànica agrupa els crèdits pressupostaris per seccions i serveis.

En l'article 2 de la LPGE per a l'any 2010 s'aproven els estats numèrics de despeses i ingressos del sector públic estatal per a l'any 2010. Concretament l'apartat quatre d'aquest article 2 disposa la distribució orgànica dels estats de despeses del pressupost. Per exemple, el total de despeses assignades a la Seguretat Social és de 124.628.205,17 milers d'euros.

2) Criteri de classificació per **programes** de despesa (art. 40.1.b LGP). Aquest criteri estructura els crèdits pressupostaris d'acord amb els objectius que han d'aconseguir amb les esmentades despeses els diferents centres gestors. D'acord amb l'article 35.4 LGP, "constitueix un programa de despesa del pressupost anual el conjunt de crèdits que, per a l'assoliment dels objectius anuals que aquest estableixi, es posen a disposició del gestor responsable de la seva execució".

L'article 2, apartat 1, LPGE per a l'any 2010 remet a la "distribució per programes detallada a l'annex I d'aquesta Llei". Efectivament, l'annex I de la LPGE per a l'any 2010 (que es pot consultar al final de l'articulat de la Llei), amb el títol "Distribució dels crèdits per programes", ordena les despeses segons aquest criteri de classificació.

Per exemple, el crèdit assignat al programa pressupostari 132B (seguretat viària) és de 849.857,21 milers d'euros.

3) Criteri **econòmic** (art. 40.1.c LGP). La classificació econòmica agrupa els crèdits pressupostaris per capítols, separant les operacions corrents, les de capital, les financeres i el fons de contingència d'execució pressupostària. Els capítols es desglossen en articles i aquests, al seu torn, en conceptes que es poden dividir en subconceptes.

L'article 2.4 LPGE per a l'any 2010, a més de la classificació orgànica abans esmentada, estableix també el criteri de classificació econòmica, distingint entre despeses no financeres (capítols I a VII) i actius financers (capítol VIII). No obstant això, en la documentació complementària i, en particular, en els resums d'ingressos i despeses, es pot consultar el resum de despeses per capítols. Per exemple, el crèdit assignat al capítol 1 (despeses de personal) ascendeix a 27.572.479,15 milers d'euros.

4) Criteri de classificació **funcional** de les despeses (art. 40.2 LGP). Els crèdits pressupostaris es classifiquen funcionalment d'acord amb la política pública o finalitat a què es destinen, és a dir, d'acord amb les necessitats col·lectives que pretenen satisfer (justícia, sanitat, educació, etc.).

Aquest criteri és establert en l'article 2, apartat 1, LPGE per a l'any 2010. Per exemple, el crèdit pressupostari destinat a "Educació" és de 3.092.088,26 milers d'euros.

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ¹⁹

⁽¹⁹⁾1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada de l'enunciat i de les qüestions que es plantegen.

3) Cerca de la normativa aplicable i d'altres recursos jurídics (jurisprudència o doctrina administrativa) en els principals enllaços d'interès en matèria tributària o en bases de dades jurídiques.

4) Interpretació de la normativa aplicable.

5) Aplicació de la normativa i de la resta de recursos en matèria tributària, realitzant algun comentari personal sobre la matèria suscitada raonant-ho jurídicament.

3.3. Activitat 2.3.3

Activitats						
Activitat 2.3.3						
Competències						
	Capacitat de síntesi	Raonament crític	Comunicació escrita	Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	Cerca d'informació	Treball autònom

ENUNCIAT

D'acord amb la Constitució i la doctrina del Tribunal Constitucional, expliqueu quins són els límits del contingut eventual de la Llei de pressupostos i de la modificació de les normes tributàries per la Llei de pressupostos. Considerant que la LPGE per a l'any 2010 eleva el tipus de gravamen general de l'impost sobre el valor afegit del 16% al 18%, raoneu si aquesta norma respecta els límits esmentats anteriorment.

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària.
 - Reial Decret Legislatiu 2/2007, de 28 de desembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General d'Estabilitat Pressupostària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Ministeri d'Economia i Hisenda (www.meh.es): Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat.

- Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.
- Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
- Tribunal de Comptes (www.tcu.es)

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ²⁰

⁽²⁰⁾D'acord amb la Constitució i la doctrina del Tribunal Constitucional, expliqueu quins són els límits del contingut eventual de la Llei de pressupostos i de la modificació de les normes tributàries per la Llei de pressupostos. Considerant que la LPGE per a l'any 2010 eleva el tipus de gravamen general de l'impost sobre el valor afegit del 16% al 18%, raoneu si aquesta norma respecta els límits esmentats anteriorment.

La Llei de pressupostos, a més de tenir un contingut mínim i necessari (format pels estats numèrics d'ingressos i despeses, als criteris d'ordenació dels quals ens hem referit en l'activitat anterior), té també una part dispositiva. En aquesta part dispositiva s'inclouen normes relatives a l'aprovació dels pressupostos i a la gestió pressupostària, però també altres disposicions sobre matèries que hi estan relacionades, com les normes relatives a la matèria tributària. Sobre el contingut eventual de la Llei de pressupostos hi ha una àmplia polèmica doctrinal i jurisprudencial. A tall de resum, la STC 76/1992 ha declarat que, perquè el contingut eventual de la Llei de pressupostos sigui constitucionalment legítim, "és necessari que aquesta matèria tingui relació directa amb les despeses i ingressos que integren el pressupost o amb els criteris de política econòmica de la qual aquest pressupost és l'instrument i que, a més, la seva inclusió en l'esmentada Llei estigui justificada, en el sentit que sigui un complement necessari per a la major intel·ligència i per a la millor i més eficaç execució del pressupost i, en general, de la política econòmica del Govern".

Amb relació a la modificació de normes tributàries, l'article 134.7 de la Constitució estableix que "la Llei de pressupostos no pot crear tributs. Podrà modificar-los quan una llei tributària substantiva així ho disposi". Sobre això, el Tribunal Constitucional (STC 27/1981) ha declarat que la llei tributària substantiva habilitant a la qual es refereix l'article 134.7 CE pot ser qualsevol llei (pròpia de l'impost o modificadora d'aquest) que reguli elements concrets de la relació tributària. I pel que fa al contingut de la modificació de normes tributàries, és possible qualsevol regulació de la conseqüència jurídica d'aquestes normes, és a dir, que no afecti el seu pressupost de fet (fet imposable). En canvi, el Tribunal Constitucional s'ha mostrat contrari a la inclusió en la Llei de pressupostos de "normes generals del règim jurídic aplicable a tots els tributs, la incidència del qual en l'ordenació del programa anual d'ingressos i despeses és només accidental i secundària i a més insuficient per a legitimar-ne la inclusió en la Llei de pressupostos, el contingut propi i la funció constitucional del qual resulten desvirtuats per la incorporació de normes típiques del dret codificat" (STC 76/1992).

Una vegada analitzada la doctrina constitucional sobre els límits del contingut eventual de la Llei de pressupostos i, en particular, sobre la modificació de normes tributàries, cal examinar si l'elevació del tipus de gravamen general de l'impost sobre el valor afegit (IVA) del 16% al 18%, efectuada per la LPGE per a l'any 2010, respecta o no els esmentats límits. Aquesta modificació la trobem en l'article 79 LPGE per a l'any 2010, article que, "amb efectes des de l'1 de juliol de 2010 i vigència indefinida", modifica diferents preceptes de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit (LIVA). En particular, pel que aquí interessa, l'apartat 1 de l'article 79 de la LPGE 2010 modifica l'apartat 1 de l'article 90 de la LIVA, establint que l'impost s'exigirà amb caràcter general al tipus del 18%.

Doncs bé, d'acord amb la doctrina constitucional abans examinada, es pot considerar que aquesta norma de la LPGE que modifica el tipus de gravamen de l'IVA s'adequa als límits que ha de respectar el contingut de la part dispositiva de les lleis de pressupostos. En primer lloc, pel que fa al contingut de la modificació, no es tracta d'una qüestió substancial del règim tributari general, la regulació del qual per la Llei de pressupostos sí que resultaria en principi inconstitucional, d'acord amb la doctrina establerta en la STC

76/1992. Es tracta, en canvi, de la regulació d'una conseqüència jurídica de la normativa en matèria d'IVA (en particular, el tipus de gravamen) que no afecta el pressupost de fet de l'impost (fet imposable).

En segon lloc, hi ha una llei tributària substantiva que habilita la Llei de pressupostos a fer aquesta modificació, de conformitat amb el que disposa l'article 134.7 CE. En particular, és la mateixa llei reguladora de l'impost, en aquest cas la Llei de l'IVA, la que, en la seva disposició final primera, habilita la Llei de pressupostos per modificar, entre altres aspectes, "els tipus de l'impost". Per tot el que s'ha exposat, la modificació a què es refereix aquesta activitat es pot considerar constitucional.

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ²¹

⁽²¹⁾1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada de l'enunciat i de les qüestions que es plantegen.

3) Cerca de la normativa aplicable i d'altres recursos jurídics (jurisprudència o doctrina administrativa) en els principals enllaços d'interès en matèria tributària o en bases de dades jurídiques.

4) Interpretació de la normativa aplicable.

5) Aplicació de la normativa i de la resta de recursos en matèria tributària, realitzant algun comentari personal sobre la matèria suscitada raonant-ho jurídicament.

4. El cicle pressupostari

		Activitats					
		Activitat 2.4.1					
Competències		 Capacitat d'anàlisi	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Resolució de problemes	 Treball autònom
	Activitat 2.4.2						
		 Capacitat de síntesi	 Comunicació escrita	 Resolució de problemes	 Treball autònom		
	Activitat 2.4.3						
	 Capacitat de síntesi	 Raonament crític	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Treball autònom	

Llegenda²²

(22) **Capacitat d'anàlisi:** habilitat per desintegrar en les seves diferents parts un determinat element tributari (una institució o figura jurídica, una norma, una sentència...), identificant les seves propietats i les relacions que s'estableixen entre elles.

 Capacitat de síntesi: destresa per compondre un determinat element tributari a partir de les seves parts integrants, fins i tot de forma diferent de l'element original.

 Raonament crític: pensament de forma independent i lliure de biaixos, avaluant i sospesant les dades per emetre un judici raonat en matèria tributària i permetre prendre decisions conseqüents.

 Comunicació escrita: habilitat lingüística que, després d'una planificació conceptual (generació d'idees en l'àmbit tributari a comunicar, organització de les mateixes i avaluació de la millor forma de comunicar-les), permet la seva translació per escrit.

 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària: utilització de diferents aplicacions i programes informàtics comuns en l'àmbit tributari, així com la navegació per Internet, a nivell d'usuari.

 Cerca d'informació: localització de les principals fonts i recursos en matèria tributària, especialment a través de la xarxa, i selecció de la informació que contenen.

Resolució de problemes: solució d'una situació conflictiva o que planteja un desafiament que requereix, en molts casos, la presa de decisions en l'àmbit tributari.

Treball autònom: desenvolupament de les diferents tasques d'aprenentatge de forma individual.

Creativitat en l'àmbit de la fiscalitat: elaboració d'un resultat que prèviament no existia, a partir de l'aplicació de la normativa tributària, especialment en l'àmbit de la planificació fiscal.

4.1. Activitat 2.4.1

Activitats						
Activitat 2.4.1						
Competències	 Capacitat d'anàlisi	 Comunicació escrita	 Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	 Cerca d'informació	 Resolució de problemes	 Treball autònom

ENUNCIAT

El Ministeri d'Administracions Públiques, en el marc de la formació del personal funcionari i laboral en les noves tecnologies, decideix contractar els serveis d'una empresa d'informàtica perquè imparteixi uns cursos de formació. Suposem que per fer front al cost de l'esmentada despesa, la Llei de PGE per a l'any 2010 recull un crèdit pressupostari de 100.000 euros. El mes de maig de 2010 la Mutualitat de Funcionaris Civils de l'Estat (MUFACE), que forma part del Ministeri, decideix iniciar l'expedient administratiu per contractar els serveis d'una acadèmia d'informàtica. Una vegada l'ordenador competent per a encarregar la despesa l'ha aprovada, es plantegen les preguntes següents:

a) En quina fase del cicle pressupostari ens trobem? Quins actes seguiran l'aprovació de la despesa?

b) Prenent com a base el que disposa la Llei general pressupostària, com es produiria el pagament dels serveis contractats?

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària.

- Reial Decret Legislatiu 2/2007, de 28 de desembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General d'Estabilitat Pressupostària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Ministeri d'Economia i Hisenda (www.meh.es): Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat.
 - Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.
 - Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
 - Tribunal de Comptes (www.tcu.es)

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ²³

⁽²³⁾El Ministeri d'Administracions Públiques, en el marc de la formació del personal funcionari i laboral en les noves tecnologies, decideix contractar els serveis d'una empresa d'informàtica perquè imparteixi uns cursos de formació. Suposem que per fer front al cost de l'esmentada despesa, la Llei de PGE per a l'any 2010 recull un crèdit pressupostari de 100.000 euros. El mes de maig de 2010 la Mutualitat de Funcionaris Civils de l'Estat (MUFACE), que forma part del Ministeri, decideix iniciar l'expedient administratiu per contractar els serveis d'una acadèmia d'informàtica. Una vegada l'ordenador competent per a encarregar la despesa l'ha aprovada, es plantegen les preguntes següents:

a) En quina fase del cicle pressupostari ens trobem? Quins actes seguiran l'aprovació de la despesa?

Ens trobem en la tercera fase del cicle pressupostari, la fase d'execució pressupostària, que consisteix, en paraules de Pérez Royo, a fer ús del conjunt d'autoritzacions, de crèdits pressupostaris, contingudes en la Llei de pressupostos per a fer despeses públiques. La fase d'execució afecta la gestió de les despeses públiques o, més específicament, la gestió del pressupost de despeses; és a dir, la utilització o aplicació dels crèdits pressupostaris per a les finalitats per a les quals van ser autoritzats, per mitjà d'un procediment administratiu complex constituït per una sèrie d'actes concatenats.

El procediment administratiu de despesa pública es regula bàsicament en els articles 73 a 79 LGP; s'ha de tenir en compte, a més, l'Ordre ministerial de 6 de maig de 1994, per la qual es va aprovar el Pla general de comptabilitat pública, i les tres ordres ministerials que el desenvolupen, per les quals es van aprovar respectivament la **instrucció de comptabilitat per a l'Administració general de l'Estat** (23-5-2002, modif. 26-1-2004); la **instrucció d'operatòria comptable** que cal seguir en l'execució de la despesa de l'Estat (1-2-1996, modif. 23-5-2002 i modif. 26-1-2004, 21-03-05) i els **documents comptables** que ha d'utilitzar l'Administració general de l'Estat (1-2-1996, modif. 23-5-2002 i modif. 26-1-2004).

En aquest cas, es tracta d'utilitzar el crèdit pressupostari de 100.000 euros per pagar els serveis contractats. A partir d'aquest moment de l'execució, ja no es té en compte ni la font ni l'exigibilitat de les obligacions, sinó el procediment de gestió per fer front a l'obligació contraeta després de la contractació dels serveis de l'acadèmia d'informàtica que són exigibles.

En el procediment de gestió o execució general o comuna podem diferenciar dues fases: la primera, d'**ordenació de la despesa**, i la segona, d'**ordenació del pagament**.

L'ordenació de la despesa és la fase declarativa i té per objecte declarar o reconèixer comptablement les obligacions de la Hisenda pública, que compromet la totalitat o una part d'un crèdit pressupostari per satisfer-la. Aquesta ordenació de les despeses culmina amb el **reconeixement de l'obligació de pagament**, en què es determina l'import exacte del pagament i la seva exigibilitat, la qual cosa significa l'afectació definitiva del crèdit per aquest import i destinat a aquesta finalitat concreta.

L'**aprovació de la despesa** és el primer dels passos d'aquesta fase declarativa, mitjançant el qual s'autoritza la realització d'una despesa pública determinada per una quantia certa, o bé el més aproximada possible quan no es pugui calcular exactament, i reserva amb aquesta finalitat la totalitat o una part del crèdit pressupostari (art. 73.2 LGP).

A l'aprovació de la despesa segueixen el **compromís de la despesa**, que és l'acte administratiu en virtut del qual l'autoritat competent **acorda o concerta amb un tercer**, segons els casos, i després del compliment dels tràmits que amb subjecció a la normativa vigent siguin procedents, **la realització de la despesa** (en aquest cas, prestacions de serveis d'informàtica) prèviament autoritzada per un import determinat o determinable. Després del compromís de la despesa es produeix el **reconeixement de l'obligació**, acte administratiu en virtut del qual l'autoritat competent declara l'existència d'un **crèdit exigible davant la Hisenda pública estatal** (o Seguretat Social), derivat d'una despesa aprovada i compromesa, que **comporta la proposta de pagament** corresponent (art. 73.4 LGP). I finalment, en aquesta fase d'ordenació de la despesa, es produeix la **proposta de pagament**, implícita en tot acte de reconeixement de l'obligació, que consisteix en la **sol·licitud que fa l'autoritat competent** que ha reconegut l'existència d'una obligació perquè, d'acord amb la normativa vigent, l'ordenador general de pagaments (director general del Tresor) efectui l'ordenació del pagament (art. 73.4 LGP). En aquest cas, el Ministeri d'Administracions Públiques cursa el manament de pagament corresponent al Tresor en benefici de l'acadèmia d'informàtica.

b) Prenent com a base el que disposa la Llei general pressupostària, com es produiria el pagament dels serveis contractats?

Després de la fase declarativa d'ordenació de la despesa es produeix la segona fase executiva, o d'ordenació del pagament, dirigida a fer els pagaments corresponents a les obligacions reconegudes. Aquesta segona fase comprèn **dos actes**: l'expedició del manament de pagament i el pagament. Es regula en els articles 106 a 110 LGP i en les normes reglamentàries de desenvolupament.

L'ordre o manament de pagament és un document expedit per l'ordenador de pagaments -que és el director general del Tresor i Política Financera- a la Tresoreria de l'Estat perquè faci efectiva l'obligació econòmica contra (art. 107 LGP). D'acord amb l'article 73.4 de la LGP, les ordres de pagament poden ser de dues classes segons s'expedeixin abans o després d'haver aportat davant de l'òrgan competent l'acreditació documental de la prestació o del servei a què es refereixin (per ex. la factura de l'acadèmia d'informàtica). Les ordres de pagament "en ferm" són les que s'expedeixen una vegada s'ha justificat documentalment el "servei fet"; en cas contrari, es podran expedir lliuraments "a justificar", per exemple quan no es pugui aportar la factura (art. 79 LGP).

L'ordenació dels pagaments corresponents a les obligacions reconegudes per despeses pressupostàries s'ajustarà, segons disposa l'article 107.1 LGP, al pressupost monetari. El pressupost monetari, regulat en l'article 106 LGP, és una norma anual dirigida als òrgans de l'Administració que estableix el límit de disponibilitat dels crèdits pressupostaris en relació amb les fraccions del període anual, i que tendeix a evitar que hi pugui haver desfasaments o disposicions excessives que dificultin la gestió del pressupost o l'esgotin amb promptitud.

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ²⁴

⁽²⁴⁾1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada de l'enunciat i de les qüestions que es plantegen.

3) Cerca de la normativa aplicable i d'altres recursos jurídics (jurisprudència o doctrina administrativa) en els principals enllaços d'interès en matèria tributària o en bases de dades jurídiques.

4) Interpretació de la normativa aplicable.

5) Aplicació de la normativa i de la resta de recursos en matèria tributària, realitzant algun comentari personal sobre la matèria suscitada raonant-ho jurídicament.

4.2. Activitat 2.4.2

Activitats				
Activitat 2.4.2				
Competències				
	Capacitat de síntesi	Comunicació escrita	Resolució de problemes	Treball autònom

ENUNCIAT

Feu un esquema del cicle pressupostari (de data a data aproximada dins de l'exercici) i indiqueu en quina fase del procés d'elaboració dels Pressupostos Generals de l'Estat cal tenir en compte els objectius d'estabilitat pressupostària.

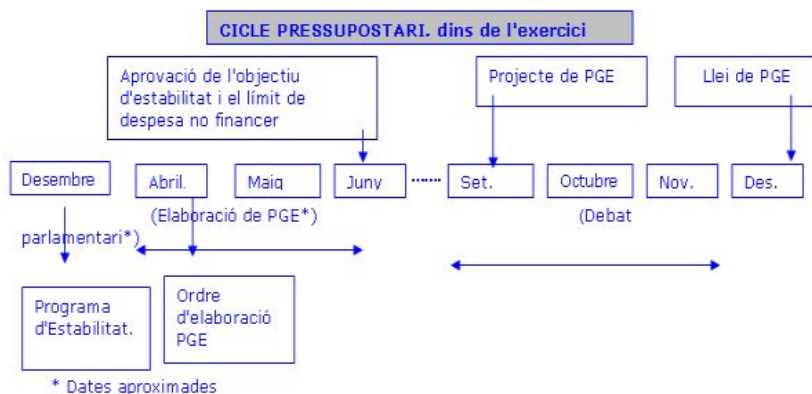
RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària.
 - Reial Decret Legislatiu 2/2007, de 28 de desembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General d'Estabilitat Pressupostària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Ministeri d'Economia i Hisenda (www.meh.es): Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat.
 - Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.
 - Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
 - Tribunal de Comptes (www.tcu.es)

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ²⁵

(25) Feu un esquema del cicle pressupostari (de data a data aproximada dins de l'exercici) i indiqueu en quina fase del procés d'elaboració dels Pressupostos Generals de l'Estat cal tenir en compte els objectius d'estabilitat pressupostària.

D'acord amb el quadre anterior, l'objectiu d'estabilitat pressupostària s'ha de tenir en compte en la FASE D'ELABORACIÓ dels Pressupostos Generals de l'Estat, és una fase prèvia juntament amb la formació dels escenaris pressupostaris plurianuals. La resta de fases quedarien resumides de la manera següent:

APROVACIÓ	Pel Congrés i Senat		Possibilitat de Pròrroga
EXECUCIÓ	Correspon al Govern		
CONTROL	INTERN	Intervenció General de l'Administració de l'Estat (IGAE). Es du a terme per l'executiu.	
	EXTERN	Tribunal de Comptes. És un control jurisdiccional Compte General de l'Estat: control parlamentari	

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ²⁶

(26) 1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada de l'enunciat i de les qüestions que es plantegen.

3) Cerca de la normativa aplicable i d'altres recursos jurídics (jurisprudència o doctrina administrativa) en els principals enllaços d'interès en matèria tributària o en bases de dades jurídiques.

4) Interpretació de la normativa aplicable.

5) Aplicació de la normativa i de la resta de recursos en matèria tributària, realitzant algun comentari personal sobre la matèria suscitada raonant-ho jurídicament.

4.3. Activitat 2.4.3

Activitats						
Activitat 2.4.3						
Competències						
	Capacitat de síntesi	Raonament crític	Comunicació escrita	Habilitats bàsiques d'informàtica tributària	Cerca d'informació	Treball autònom

ENUNCIAT

Localitzeu al web del Tribunal Constitucional la Sentència 3/2003, de 16 de gener. Elaboreu-ne un resum, en el qual es posin de manifest els fets i la valoració jurídica que en fa el TC.

RECURSOS:

- Mòdul 2 dels materials docents de *Dret financer i tributari I*.
- Guia d'estudi 2 de *Dret financer i tributari I*.
- Normativa:
 - Llei 47/2003, de 26 de novembre, General Pressupostària.
 - Reial Decret Legislatiu 2/2007, de 28 de desembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General d'Estabilitat Pressupostària.
- Enllaços d'interès:
 - Agència Estatal d'Administració Tributària (www.aeat.es): Normativa, informació tributària, respostes a consultes tributàries i resolucions del TEAC.
 - Ministeri d'Economia i Hisenda (www.meh.es): Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat.
 - Tribunal Constitucional (www.tribunalconstitucional.es): Jurisprudència constitucional.
 - Consell General del Poder Judicial (www.poderjudicial.es): Jurisprudència del Tribunal Suprem i dels Tribunals Superiors de Justícia.
 - Tribunal de Comptes (www.tcu.es)

Podeu consultar a continuació la solució i el procediment de resolució de l'activitat.

SOLUCIÓ²⁷

⁽²⁷⁾Localitzeu al web del Tribunal Constitucional la Sentència 3/2003, de 16 de gener. Elaboreu-ne un resum, en el qual es posin de manifest els fets i la valoració jurídica que en fa el TC.

Si aneu al web www.tribunalconstitucional.es, localitzareu fàcilment la Sentència esmentada al seu cercador de jurisprudència constitucional.

1. Fets esdevinguts:

1.1. La Llei 1/2002 va començar la seva etapa, jurídicament parlant, amb la presentació que va fer el Govern basc al Parlament autonòmic de l'anomenat Projecte de llei pel qual s'aproven els pressupostos generals de la Comunitat Autònoma d'Euskadi per a l'exercici 2002, admès a tràmit per la Mesa de l'òrgan legislatiu en la seva reunió del 6 de novembre de 2001. Aquest Projecte de llei va seguir la tramitació ordinària, amb la particularitat que el Parlament no el va arribar a aprovar en la data límit per a això, és a dir, el 31 de desembre de 2001, de manera que va operar el règim de pròrroga automàtica dels pressupostos de l'any anterior, tal com estableixen tant la normativa pròpia basca com la general de l'Estat que regulen la qüestió.

1.2. Essent vigent la pròrroga dels pressupostos de l'exercici 2001, la Comissió Parlamentària d'Economia, Hisenda i Pressupostos del Parlament Basc va formular un dictamen sobre el Projecte de llei ressenyat, la publicació del qual va ser ordenada per la Mesa en data 22 de gener de 2002. Com a conseqüència del Dictamen, van quedar suprimits tots els articles, disposicions addicionals, finals i annexos del Projecte, i es va introduir en el debat parlamentari de la Comissió una sèrie de modificacions a l'estat de despeses del pressupost (seccions 01, 02, 04, 05, 07, 08, 09, 10 i 99). El Ple del Parlament basc va aprovar, en la sessió del dia 23 de gener de 2002, la Llei 1/2002, sense atribuir-li cap denominació, ja que no va tenir títol. Aquesta norma es componia de catorze articles, nou disposicions addicionals, dos annexos i un altre annex final, referit a l'estat de despeses, que aprovava part dels estats de despeses del Projecte de llei de pressupostos, en concret els de les seccions 02, 04, 07, 08, 09, 51, 52 i 53, introduint-hi una sèrie de modificacions. En suma, la Llei autoritzava el 67,41% de la despesa total proposada per a l'exercici 2002 en el Projecte de llei presentat.

1.3. El president del Govern espanyol va presentar un recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei 1/2002, admès a tràmit per la provisió del Tribunal Constitucional de data 21 de maig de 2002. L'advocat de l'Estat (antecedent 2 de la Sentència) va imputar a la Llei autonòmica tres vicis d'inconstitucionalitat: la vulneració dels preceptes que estableixen el règim pressupostari de les comunitats autònomes (art. 134.2 de la CE, art. 25 i 44 de l'EAPV i art. 21 de la LOFCA); la seva aprovació pel procediment parlamentari previst per a la Llei de pressupostos sense ser tal llei, i finalment, la fallida del principi de seguretat jurídica de l'article 9.3 de la CE.

2. Valoració jurídica del TC:

2.1. Malgrat la literalitat de l'article 134 CE, les regles que conté són predicables de tota institució pressupostària, estatal o autonòmica, per la qual cosa la regulació del pressupost de la Comunitat del País Basc no és només la continguda en la seva normativa respectiva (Estatut d'autonomia i altres normes internes de desenvolupament) i en les lleis estatals dictades per delimitar les competències entre l'Estat i les comunitats autònomes (LOFCA), sinó també en les regles i principis constitucionals aplicables a tots els poders públics que conformen l'Estat entès en sentit ampli.

2.2. La Llei 1/2002, de 23 de gener, no és la Llei de pressupostos generals de la Comunitat Autònoma basca per a l'exercici 2002, perquè encara que és cert que és el resultat de la tramitació del Projecte de llei de pressupostos i va seguir els tràmits d'aquest procediment, tanmateix hi manca el contingut propi, mínim, indisponible i necessari que la normativa aplicable (art. 134.2 CE, 21.1 LOFCA i 44 EAPV) exigeix a aquest tipus de lleis, a més que el mateix Parlament basc així ho va decidir, en no qualificar-la expressament com a llei de pressupostos. La Llei impugnada, d'altra banda, juntament amb altres de rang igual, conviu amb la Llei 4/1999, que va aprovar els pressupostos generals de la Comunitat Autònoma per al 2000, prorrogats per als exercicis 2001 i 2002, i adopta una sèrie de mesures pressupostàries que modifiquen radicalment el règim de la pròrroga.

2.3. Del que s'ha dit abans es dedueix que la Llei 1/2002, com que incideix sobre la realitat de la pròrroga pressupostària, és contrària a la Constitució (art. 134) i a les normes que integren el bloc de constitucionalitat (art. 21 de la LOFCA i 44 de l'EAPV), concretament, als principis d'unitat i universalitat pressupostària recollits en els preceptes esmentats. Les lleis de pressupostos poden ser objecte de pròrroga i poden ser modificades (art. 134.5 CE) sempre que es tracti de modificacions puntuals, degudes a circumstàncies excepcionals sobrevingudes que exigeixin la realització d'una despesa inajornable. El que no és possible, com ha ocorregut en el cas debatut, és l'alteració substancial dels pressupostos vigents durant l'exercici (encara que siguin prorrogats) per l'aprovació de diverses lleis que pretenen modular el règim de pròrroga, quan aquestes normes no responen a circumstàncies sobrevingudes que justifiquin un augment dels crèdits, sinó al rebuig parcial pel Parlament basc del Projecte de pressupostos presentat. El fraccionament pressupostari al qual ha conduït la Llei 1/2002 és contrari a les exigències d'unitat i universalitat de la institució pressupostària, ja que impedeix que el Parlament compleixi la seva funció constitucional d'aprovar les despeses públiques i de dur a terme una tasca efectiva de control de l'activitat financera de l'Administració pública basca i del programa polític social i econòmic del seu Govern.

2.4. La situació descrita també vulnera el principi de seguretat jurídica (art. 9.3 CE) per dues raons: d'una banda, perquè la Llei 1/2002, que no és la de pressupostos, recull el gruix del contingut que la Constitució i el bloc de la constitucionalitat reserven a la Llei de pressupostos; i de l'altra, perquè la norma impugnada no està formalment publicada en la seva integritat.

2.5. Encara que el vot particular dels magistrats T. S. Vives Antón, P. García Manzano, M. E. Casas Baamonde i E. Pérez Vera coincideix en la inconstitucionalitat de bona part dels preceptes de la Llei, tanmateix dissenteix tant en la metodologia utilitzada com en

la fonamentació de la Sentència i l'abast de la decisió, que declara contrària a la Constitució la Llei impugnada en bloc. S'afirma, d'una banda, que la vulneració constitucional radica a assignar a determinats preceptes de la Llei 1/2002 una funció específica, com és la de modular el règim de pròrroga, la qual cosa ha comportat l'existència d'un doble règim pressupostari (els comptes prorrogats en part de l'exercici anterior i els crèdits per a despeses autoritzades per la norma legal contra la qual s'ha recorregut), el qual vulnera l'article 134.4 CE, ja que assigna una funció materialment pressupostària a una llei que no és l'aprovatòria dels pressupostos generals del País Basc. Només després d'apreciar aquest defecte, s'hauria d'haver analitzat la disconformitat amb els principis d'unitat i universalitat de l'article 134.2 la CE. D'altra banda, i d'acord amb el que s'ha dit, la Sentència no va haver d'anul·lar íntegrament la Llei, ja que les matèries que queden al marge dels estats d'ingressos i despeses no constitueixen la normació dirigida a extingir parcialment la pròrroga pressupostària, raó per la qual no van haver de ser assolides per la declaració d'inconstitucionalitat que, amb un efecte genèric, conté la Sentència.

PROCEDIMENT DE RESOLUCIÓ²⁸

⁽²⁸⁾1) Lectura tant de la guia d'estudi com del mòdul del material docent corresponents a la matèria i consulta de la normativa aplicable.

2) Lectura detallada de l'enunciat i de les qüestions que es plantegen.

3) Cerca de la normativa aplicable i d'altres recursos jurídics (jurisprudència o doctrina administrativa) en els principals enllaços d'interès en matèria tributària o en bases de dades jurídiques.

4) Interpretació de la normativa aplicable.

5) Aplicació de la normativa i de la resta de recursos en matèria tributària, realitzant algun comentari personal sobre la matèria suscitada raonant-ho jurídicament.

